

Levegőminőség-védelem: távhő és együttműködés

matászsz

Magyar Távhőszolgáltatók
Szakmai Szövetsége

Orbán Tibor
elnök

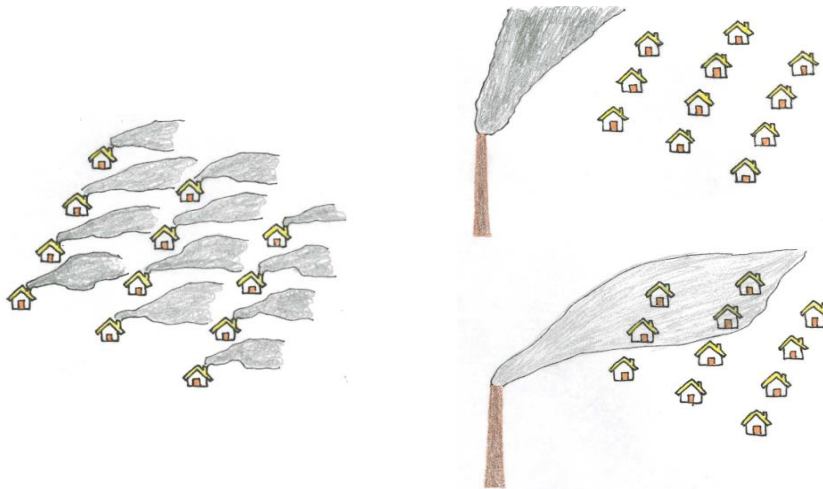
dr. Orbán Péter
elnöki tanácsadó

Budapest, 2019.11.12.

Mottó

„Egy várost tényleg füsttől mentesíteni csak úgy lehet, ha sok száz kis fűtés helyett egy nagy fűtési központot építünk, és onnan földalatti csatornában elhelyezett csövekben az egyes házakhoz vezetjük a gőzt vagy a forró vizet.”

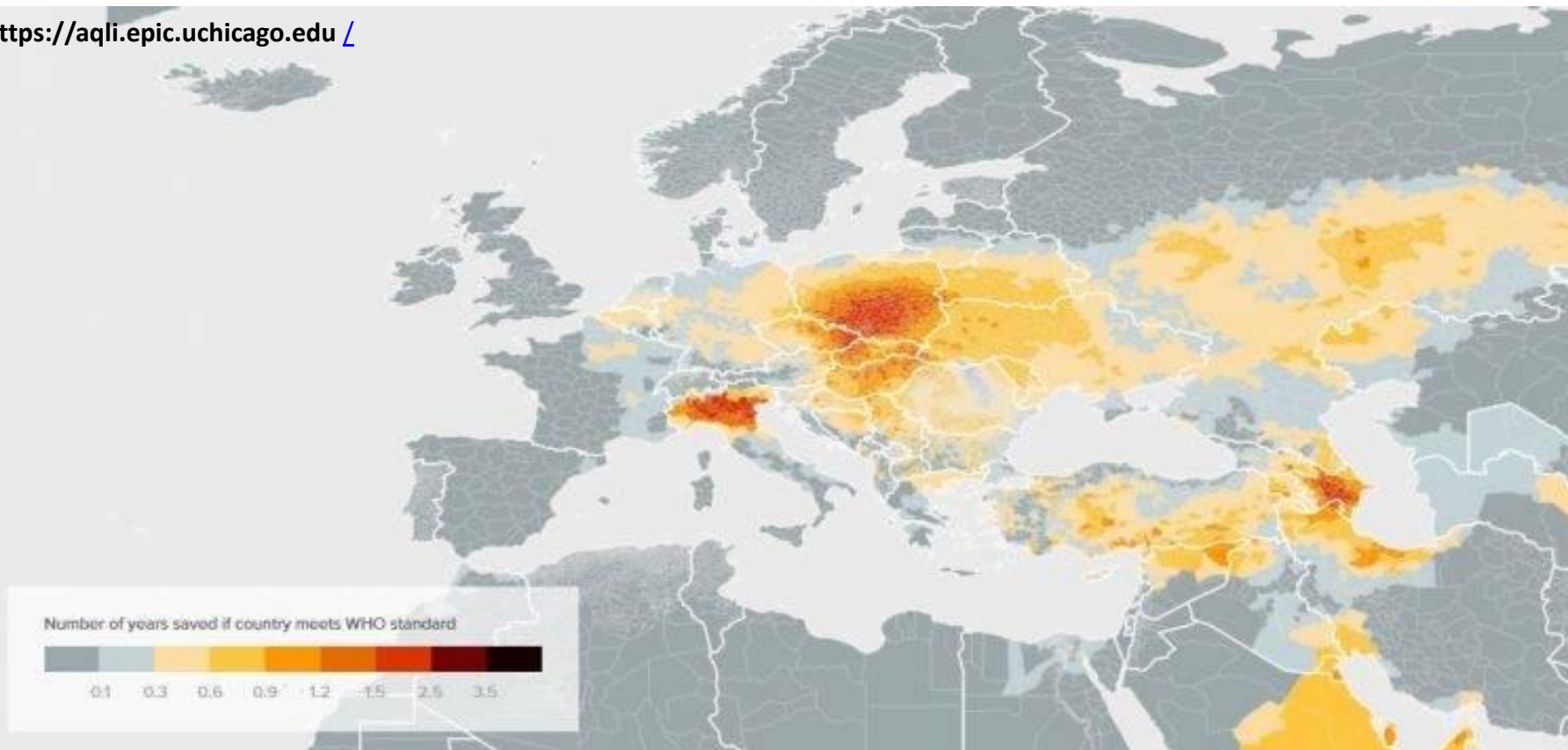
(Knuth Károly, 1932.)

Légminőség-élet index

A légszennyezésben hazánk nem csupán a régió, de egész Európa harmadik legfenyegetettebb országa. A térségben Lengyelországban átlagosan 1,29; Szlovákiában 1,2; Magyarországon pedig 1,12 évvel élnek kevesebbet az emberek a légszennyezés miatt.

Forrás: <https://aqli.epic.uchicago.edu/>

A települési légszennyezettség és környezetterhelés alakulása

- Az épületek fűtésére a legtöbb esetben szén- és szénhidrogén-tartalmú anyagokat használunk. Legelterjedtebb tüzelőanyagaink a földgáz, a biomassa (tűzifa), kisebb mértékben a szén és a villamos energia.
- A légköri károsanyag-koncentráció (CO, SO₂, NO₂, szálló por és egyéb más szennyezők) a fűtési időszakokban a külső hőmérséklet csökkenésével párhuzamosan egyértelműen növekszik.
- Mivel szezonális és hőmérsékleti ingadozást más jelentős légszennyező tevékenység (közlekedés, erőművi szektor) nem vagy csak kevéssé mutat, a károsanyag-koncentráció növekedése egyértelműen az épületfűtési célú energiafelhasználásnak tudható be.
- Az elmúlt évek adatainak részletesebb vizsgálata további trendszerű folyamatokra is következtetni enged. A SO₂, a CO és az egészségre különösen káros benzapirén-koncentráció növekedése azt mutatja, hogy a lakossági szektor részben átállt a gáztüzelésről a fa- és a széntüzelésre, melyekkel együtt gyakran különféle szerves hulladékot is eltüzel.

A távhő (távfűtés, távhűtés) előnyei

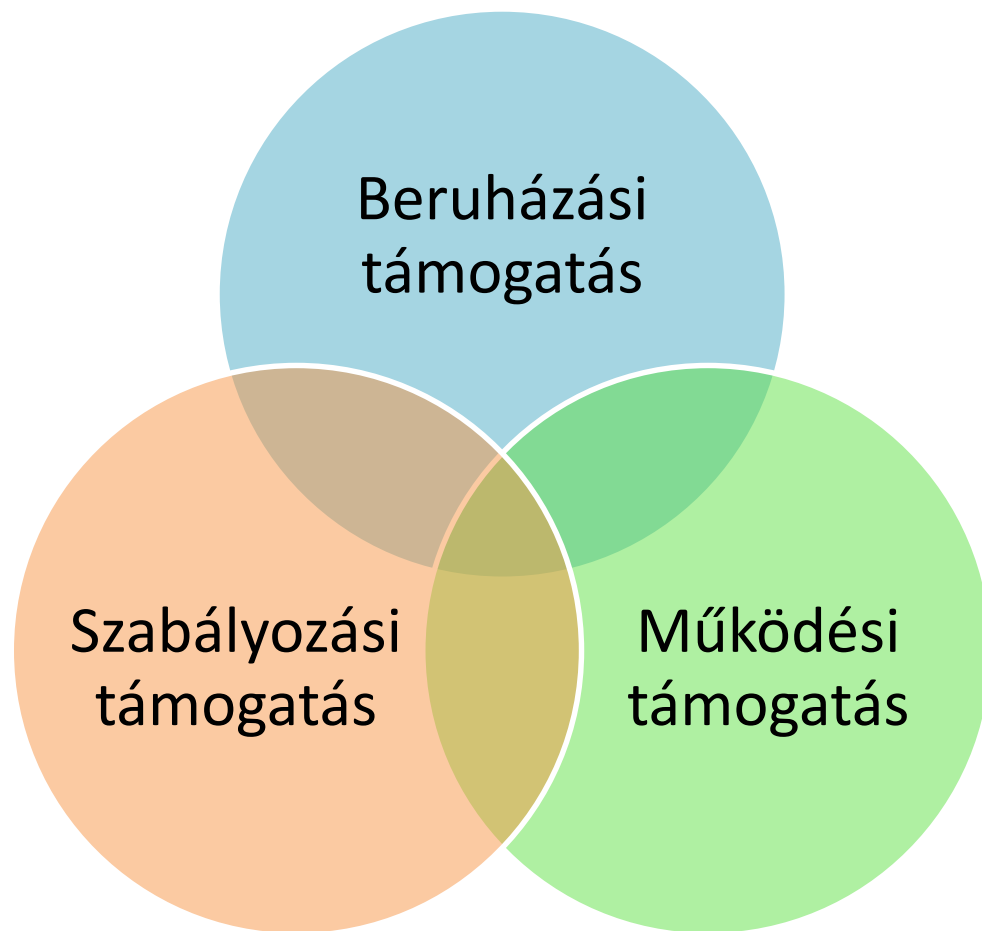
- A távhőrendszerek szinte bármilyen megújuló és nem megújuló hőforrásból származó hőt el tudnak juttatni a felhasználókhoz, képesek a kapcsolt villamos energiatermelés, a hulladékok energetikai hasznosítása és az ipari folyamatok során keletkező hulladékhő felhasználására is, sőt hőtárolók alkalmazásával vagy saját hőtárolóképességük révén alkalmasak az atomerőműből vagy megújuló forrásokból származó „felesleges” villamos energia felhasználására, ezáltal a villamos rendszerszabályozásban való hatékony részvételre is. Ezzel közvetlenül is csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását, a primerenergia-felhasználást és az energiaimportot, növelik az ellátásbiztonságot.
- Egyes megújuló energiaforrások és az anyagukban nem hasznosítható hulladékok megfelelő hatásfokkal történő energetikai hasznosítása nagyságrendi és minőségi okokból eleve csak távhőrendszerekben biztosítható.
- **Az ipari méretű, szabályozott égésű hőtermelő berendezések hatásfoka jelentősen meghaladja a hagyományos lakossági tüzelőberendezések hatásfokát.**
- **Mód nyílik a légszennyező anyagok kibocsátásának ellenőrzésére és leválasztására. A korszerű füstgáztisztító technológiák alkalmazását követően a füstgázokban maradó légszennyező anyagok mértéke az egészségügyi határérték alá szorítható, és többnyire a sűrűn lakott területektől távol, nagy magasságban kerülnek kibocsátásra.**

A távhő szerepe a települési levegőtisztaság védelemben

- Az elmúlt években az épületek fűtésében olyan változások következtek be, melyek az emberi szervezetre káros egészségügyi hatásokat eredményeznek. E folyamatok megállítása és a károsanyag-koncentrációk csökkentése indokolt, melynek fontos kormányzati célkitűzésnek kell lennie.
- Általánosságban kijelenthető, hogy az energiaátalakítás hatékonysága, az ellátás biztonsága, valamint a levegőtisztasághoz való hozzájárulása miatt a települések hőellátására a távhőszolgáltatás a legjobb megoldás.
- A távhő minden városközpontban, kiváltképpen a műemlék vagy műemlék jellegű épületek, történelmi városközpontok esetében, alkalmas a helyben szennyező egyedi és központi, sok esetben felújításra szoruló fűtések kiváltására.

Szabályozási támogatás - Szlovákia

- Amennyiben helyi távhőszolgáltatónak van kapacitása, úgy kötelező az új épületek esetében a távfűtés elsődleges betervezése, csak így kaphat építési engedélyt a beruházás;
- Ha ezt a beruházó nem teljesíti a helyi távhőszolgáltató jogi úton megtámadhatja a kiadott engedélyt;

Szabályozási támogatás - Ljubljana

- Rendeleti szinten meghatározott a fűtési célú energiahordozók felhasználásának sorrendisége:
 1. napenergia;
 2. hulladék hő, vagy gáznemű biomassza;
 3. távhő;
 4. távhőtől független víz-levegő hőszivattyú;
 5. távhőtől független földgáz;
 6. távhőtől független levegő-levegő hőszivattyú;
 7. távhőtől független szilárd biomassza;
 8. távhőtől független cseppfolyós földgáz, vagy PB gáz;
 9. távhőtől független fűtőolaj;

Szabályozási támogatás - Németország

- Törvényi felhatalmazással egyes övezetekben meghatározott fűtési módok előírása;
- Bizonyos tüzelőanyagok felhasználásának korlátozása;
- Energiatechnológiai feltételek előírása;

Jelenlegi törvényi szabályozás

- A Tszt. meghatározza a távhőről történő leválás feltételeit:
 - Összes tulajdoni hányad 4/5-ös döntésével;
 - Távhővel azonos komfortfokozatú hőellátás megvalósítása;
 - Nincs jelentős károkozás;
 - A tulajdonosi közösség viseli a műszaki átalakítás költségeit;
 - A műszaki feltételek lehetővé teszik a leválást;

Jelenlegi törvényi szabályozás

- Az önkormányzat képviselőtestülete rendeletben
 - kijelöli azokat a területeket, ahol területfejlesztési, környezetvédelmi és levegőtisztaság-védelmi szempontok alapján célszerű a távhőszolgáltatás fejlesztése;
 - a széndioxidkibocsátás-különbözet utáni adófizetési kötelezettséget írhat elő;

Jelenlegi önkormányzati szabályozási gyakorlat

Tárgykör	Előírások az AB-határozatok előtt	Előírások az AB-határozatok után
Csatlakozás a távhőszolgáltatásra	Kötelező (kizárólagos jelleggel, ahol van/lesz szolgáltatás)	Szűkebb felhasználói körben kötelező
	A lehetősége vizsgálandó (ahol van/lesz szolgáltatás)	A lehetősége vizsgálandó (ahol van/lesz szolgáltatás)
	A távhőszolgáltatás fejlesztésére területek kijelölése	A távhőszolgáltatás fejlesztésére területek kijelölése

Zölddel jelölve az Alkotmánybíróság részéről törvényellenesnek tekintett önkormányzati rendeleti szintű előírás.

Forrás: Fodor László – Klímavédelem vs. törvényesség a távhőszolgáltatás helyi szabályai kapcsán

Jelenlegi önkormányzati szabályozási gyakorlat

Tárgykör	Előírások az AB-határozatok előtt	Előírások az AB-határozatok után
Leválás a távhőszolgáltatásról	Nem engedélyezhető (tilos)	Nem engedélyezhető (tilos)
		Műszaki és környezetvédelmi feltételekhez kötött (pl. azonos kibocsátási szint és fűtési komfort)
		Kibocsátás-különbözeti díjjal terhelt

Zölddel jelölve az Alkotmánybíróság részéről törvényellenesnek tekintett önkormányzati rendeleti szintű előírás.

Forrás: Fodor László – Klímavédelem vs. törvényesség a távhőszolgáltatás helyi szabályai kapcsán

Jelenlegi önkormányzati szabályozási gyakorlat

Tárgykör	Előírások az AB-határozatok előtt	Előírások az AB-határozatok után
helyi emisszióval nem járó fűtési módok (ide értve a távhőt is) alkalmazása	kötelező a teljes területen	
	egyes övezetekben kötelező (esetleg a lehető legcsekélyebb kibocsátással járó fűtési módokkal kiváltható)	egyes övezetekben kötelező (a választható megoldások taxációja, pl. távhő, megújuló vagy villamos energia)

Zölddel jelölve az Alkotmánybíróság részéről törvényellenesnek tekintett önkormányzati rendeleti szintű előírás.

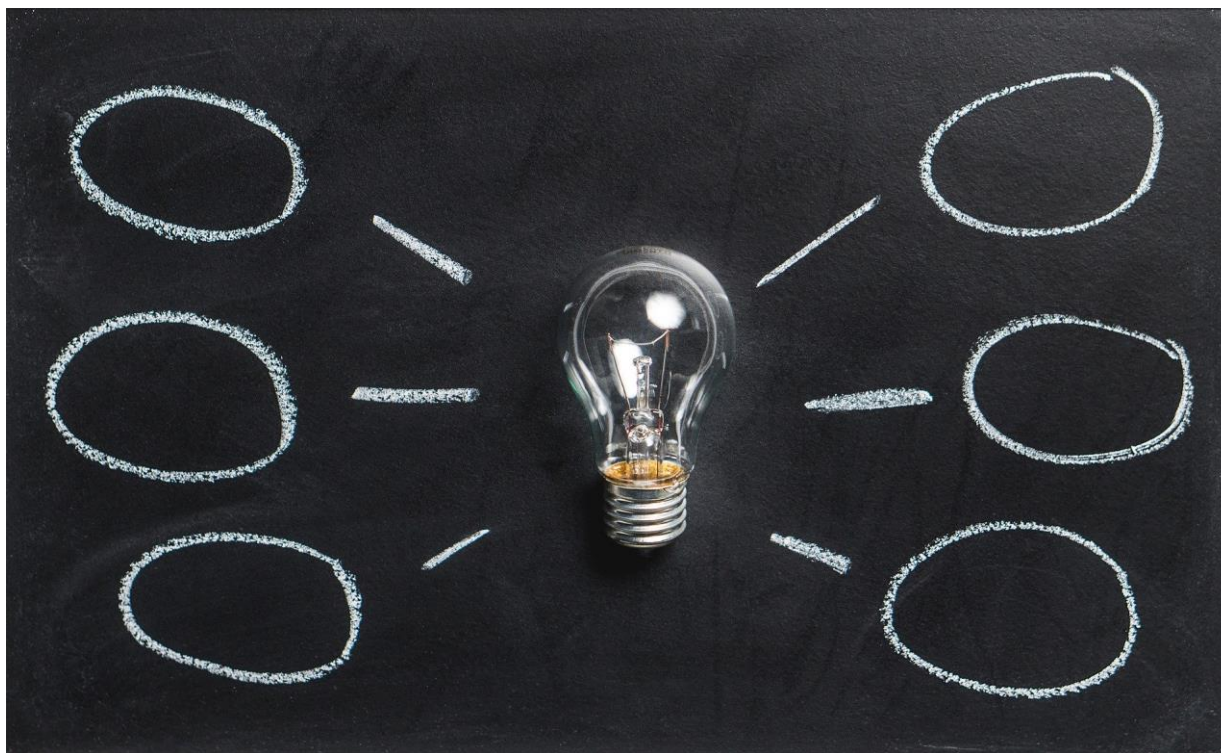
Forrás: Fodor László – Klímavédelem vs. törvényesség a távhőszolgáltatás helyi szabályai kapcsán

Ha komolyan vesszük a levegőminőség védelmét ...

- Felülvizsgáljuk a jelenlegi törvényi szabályozást a távhőben rejlő levegőminőség-védelmi lehetőségek kihasználása érdekében:
 - Figyelembe vesszük az alkotmánybírósági gyakorlatot;
 - Építünk a nemzetközi szabályozási gyakorlatra;

1. lépés: Szakértői munkacsoportot hozunk létre

Köszönjük a figyelmet!

Szeressük az energetikát!
Szeressük a távfűtést!

